

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve. Egész évre 10 frt. Félévre 5 frt. Negyedévre 2 frt. 60 kr. Egy hónapra 1 frt.

Hirdetési díj: öt hasábos peltor 5 krajczár. Nagyból terjedelmű a többiből megfelelő hirdetésmennyiségű leengedés történik.

Budapest, febr. 8.

(T.) A kormány többsége nem ér semmit, mert sok olyan ember szavaz a többséggel, ki a kormányt lekötelezte. — Ezt írja az ellenzéki sajtó.

Erre a mi ellenzéki sajtónknak nem nagyon kell figyelnie, mert tisztelet a kivételnek, de a mi ellenzéki közönségünk nagy része annyira nem gondol azzal, hogy az ő ujsága okosat vagy nem okosat ír-e, hogy egy jól csattanó frázis többet használ előtte, mint a világ legokoszerübb előadása.

Erre az angol persze azt mondja: „nekem nincs ily publikumom, — hát már én csak az észszerűség mellett maradok.”

Ezek aztán gyönyörű lekötelezettek! Mig kísértés meg az ellenzéki képviselő a kormányt szavazni ha még egyszer úgy ösztönzi is lelkiismerete, s még egyszer úgy belátja is, hogy a kormány egyik vagy másik javaslata a lehető leghasznosabb; nem tartanak-e felette rögtönös inkuizíciót, mint annyit Hegyessy felett tartott a szélsőbal? nem adnak-e neki olyan penitenciát, hogy nem győzi kibíjótólhi hanem megszököik, avagy nem török-e kerébe minden hazafiságot, minden becsületét?

Vette-e még észre a kormánypártnál valaki, hogy egy ily lekötelezett, (?) de valna szavazó képviselő felett üszkösült volna a szent consilium? Tapasztaltat-e valaha a szabadelvűpárt részéről az a pressió, mely alatt az ellenzék tagjai nyögnek, kik egy-egy erkölcsi megnyilatgatásnak vannak kitéve, ha a Torquemada féle itélőszék parancsainak alá nem vetik magukat?

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

A szegény Mátvás.

— Életkép a börtönből. — (Folytatás.) „Vége az életnek, ha be nem eresztesz” ordított sógorára, te gyalázatos hazaság rontó, álj félre előem, mert különben meghalsz.

keresztrefeszítettetése országzserte megültek, ha kimeri mondani azt a nézetet, mely pártja nézetével nem azonos. És az ellenzék meri emlegetni a pressiót, mely a kormányt támogató képviselőket szavazására kényszeríti...

Uraim! Uraim! Nem az itt a baj, hogy sok a lekötelezett, hanem azok vannak igen sokan: kik lekötelezettek a szeretőnek lenni... Hát még a „reversalis,” — meg az „eskü forma” — melyeknek az ellenzéki képviselők alá vannak vetve? Hiszen megköötött és láncolt emberek azok kérem! Nem csakhogy a klubok kálitáiban őriztetnek, de le is vannak bilincselve.

— A magyar delegáció e hó 10-én tartja első ülését Bécsben. Azt hiszik, hogy legközelebb 18-ára a delegáció teljesen befizetett működését. A magyar s az osztrák delegáció határozatai között egyik legfontosabb elterés a szegedi laktanyára vonatkozó, melyet az osztrák delegáció törölt a közös hadgyűlési előterjesztéséből.

— Új miniszterjelölt Ausztriában. Taafő gróf mindig habozni látszik, hogy melyik oldalról egészítse ki miniszterületét. A „Prager Tagblatt” szerint Weber báró helytartó felajánlotta, hogy a kabinete lépjen. Taafő gróf az előkészen kívül a vallási közoktatásügyi tárczát, Weber pedig a belügyit venné át.

— Tirol és az olasz irredentisták. Innsbruckban azt beszéltek, hogy az olasz kormány értesítette külügyi hivatalunkat, hogy az irredentisták becsapni készülnek déli Tirolba és hogy kormányunk csakugyan intézkedést is a szabad csapatok illo fogadására.

— A pénzügyi bizottságban tárgyalattat a ref. egyház egyetemes convent képviselői, mely kéri, hogy az egyházi segélyből az utóbbi évek alatt levont 5%-nyi összeg újból folyóvá téssek.

mon, mert életteddel játszol”, — inté Mátvás a feljé rohanó részeg embert komoly, fenyegető hangon, de az, mint a hegyről lerohanó kő, nem látta semmit, nem hallgatta semmire, rohant egyenesen Mátvásnak s egy súlyos vágást mért annak fejére, mi ha megéri, vállig hasított volna alá fejté, de Mátvás idejében helyebb ugrott portájára s így a súlyos fejsze éle csakis az ajtófélfát érte meg, lehasítva abból egy jókora darabot.

Országgyűlés.

— A képviselőház. — Budapest, febr. 7.

A belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be az 1877. 20. trvk. módosítása iránt, az iránt, hogy a hagyatékok jövőre kik által tárgyalandók le. — A pénzügyér törvényjavaslatot nyújtott be, az osztrák-magyar bankjegyeknek ideiglenes címerekkül való nyomtatások tárgyában.

— Erdemleges ülés csak e hó 20 án lesz.

— Főrendiház. — Budapest, febr. 7.

A bosnyák közigazgatási trvjavaslat tárgyalattat. — Samassa e gri éresek nagy terjedelmű beszédet tartott e javaslat ellen; a mely azonban mégis elfogadtatott.

— A képviselőház kérvényi bizottsága elé tegnapelőtt került Hajdu-Boszörmény közönség kérvénye közmunkavállalás-tartozásának elengedése iránt. A bizottság roz praecedensnek vélné az ily elengedést, azért tehát nem pártolhatja azt.

— A kisebb fizetésű tisztviselők szomoru helyzete. A magyar tisztviselők országos egyesülete a képviselőházhoz kérvényt intézett, melyben esetlet a kisebb fizetésű tisztviselők szomoru helyzetét, felhozza, hogy azok kilencz tizedreze tényleg szükösget szenved, hogy a fizetési izek nagy része adóssági bejegyzésekkel s levonásokkal van terhelve; hogy a hivatali előlegek iránti kérvények folyvást szaporodnak s általában a kisebb tisztviselőknek több mint felérése el van adósolva, mert kénytelen adósságot csinálni.

— A Miskolcz-tiszai vonalrész. Hossza kb. 5 mérföld, építkezési költségűkkel mértföldenként 190,000 frt. összesen 950,000 frt. Kamatbiztosítási szükséglet törlesztéssel együtt 7%-ra felveve 66,500 frt. mely következő arányokban nyerhetné felosztást:

Miskolcz 15,000 frt. Szirma 3,500, K. Tokaj 3,000, Sajó-Petri 3,000, Ónod 5,000, N.-Csécs 4,000, Palkonya 10,000, Sajó-lád 1,000, Hidvég 1,200, Köröm 800, Girics 1,500, Pusztaszabolcs 1,200, Kesztenyés 1,500, Sajó-Óros 800, Sajó-Szeged 806, Szederkény 4,200, T.-Ozslár 900, T. Kürt 1,300, Heő-Bába 1,700, T. Turján 3,600, Nemes-Bikk 1,000, Kis-Csécs 1,500 frt. Összesen: 66,500 frt.

— Az emőd-tiszai variáns. Hossza kb. 2 1/2 mérföld, építkezési költségűkkel mértföldenként 190,000 frt. összesen 475,000 frt. Kamatbiztosítási szükséglet törlesztéssel együtt 7%-ra felveve 33,250 frt. mely következő arányokban nyerhetné felosztást:

Palkonya 10,000 frt. Sajó-Óros 800, Sajó-Szeged 800, Szederkény 4,200, T.-Ozslár 900, T. Kürt 1,300, Heő-Bába 1,700, T. Turján 3,600, Nemes-Bikk 2,000, Papi 2,000, Igricze 1,400, Csát 3,000 frt. Összesen: 33,300 forint.

— Polgár-debreczeni vonalrész. Hossza kb. 9 mérföld, építkezési költségűkkel mértföldenként 190,000 frt. összesen 1,710,000 frt. Kamatbiztosítási szükséglet törlesztéssel együtt 7%-ra felveve 119,700 frt.

— Polgár-debreczeni vonalrész. Hossza kb. 10 mérföld, építkezési költségűkkel mértföldenként 190,000 frt. összesen 1,900,000 frt. Kamatbiztosítási szükséglet törlesztéssel együtt 7%-ra felveve 133,000 frt.

— Debreczen-nagyváradai vonalrész. Hossza kb. 10 mérföld, építkezési költségűkkel mértföldenként 190,000 frt. összesen 1,900,000 frt. Kamatbiztosítási szükséglet törlesztéssel együtt 7%-ra felveve 133,000 frt.

Mi hát az igaz?

Debreczen, febr. 9.

Igaz, a mit a „Debreczen” mond, hogy a mi lapunk nem lármázott a kishirtokosok hibélitzetének ügyében, nem itélte el senkit, mert az nem szokásunk, az itélthozatal az ily ügyekben nem a sajtó, hanem a bíróság dolga lévén.

Igy történt azután, hogy midőn Jóska sógor a védtelenül maradt nyitva levő kapuján visszavonuló sógora után az udvarba benyomult s annak fele ísmét egy súlyos vágást mért, megmozdult Mátvás kezében a vasvilla, a mivel míg egyrésztől felfogta a reá irányzott ütést, a méltatlanság és igazságerény végig nyújtozta, mozdulatlanul, tehetetlenül Mátvás udvarán, a vasvilla vasozott vége épen halantékát érte s ezen ütés épen elégséges volt arra, hogy az itálból és mérégtől feludhódott embert örökre csendes emberré tegye.

— Megölte, meggyilkolta a sógorát. — Gyilkos! Gyilkos! erőszakos gyilkos hangzott az udvarra tudólv kiváncsi emberek ajkairól, kik körül állva a holt testet, dühös tagyátatás közt fenyegetőleg nétek a szegény Mátvásra.

— Az pedig állott, mint egy kőbáviány megdermedve az idejésgől, nem látva nem hallva semmit, mint a tompa-ugást és sógora elterült holttestét, kinek nyitott ávegesegett szeméi merően réd fúgészto volta, míg nyitott ajkán lassu cseppelken szavárgott alá a vér az udvart elborította tiszta fehér hóra.

— Ez nem pártkérdés, hanem a tisztesség kérdése. A tényeket megemlítettük röviden, nem ferdítettünk el semmit, mint önk oda jajahangokban öntötte ki fájdalomát, nem látta az ellenzékű tömeg baragos arcát, ő nem látott mást, mint a néhány csepp vért a havon s a nyitva maradt reá meredő kétszemet, csak állott, állott némán és mereven, rá nézve ekkor meg volt halva a világ.

— Végre megérkezett az előjáróság: — az öreg bíró a levégi a falusi rendőr az alsó végű koreamból, a törvény bíró a szomszárkából, végre a kishirtó a faluházától, ekkor jöttek ezek, mikor már nem rájok, hanem csak a papa és temetésre lett volna szükség.

— Hogy volt, mint volt, kitétte, kikézdte? — a kerézős-kösdések vége hossza nem volt, s az eredmény végre is az lett, hogy Mátvás elvezették a faubörtönébe — a holttest pedig elszállították saját házába, s nagy bölcsen kistűtötték bírák uraimék, hogy gyilkosság történt, és Mátvás meggyilkolta saját sógorát.

szeg és Jankafalva 16,000, Félégyháza, Gyapoj pusztával 6,500, Nyáved, Kúgy pusztával 2,000, Pap-Tamási 1,500, Bihar 5,000, Bagos 600, Konяр 1,200, Koksád 1,200, Álmósd 2500, Székelyhid és K.-Kátya 6000, N.-Kágya 2000, Kőj 600, Vajda 1,200, Csokaj 1,200, Sz.-Imre 2,400, Pocsaj 1,200, K.-Marja 1,200, Felbárhída 400, Jákó-Hodos 600, Szalárd 2,200, N.-Szántó 400, H.-K.-Kovácsi 700, Csator 400, Eszter 1,000, N.-Várad 10,000, N.-várad püspökség 6,000, N.-várad káptalan 6,000 frt. Összesen: 133,000 frt.

CSEPREGHI FERENCZ 1841 aug. 12. — 1880 febr. 8.

A népszinművelőmat közel pár évallt immár harmad ízben éri nagy vasatéség. — Tóth Edét, Szigetigetit és most Csepregit egymástán ragadtat el a kérelhelthen halál.

Csepreghy Ferencz Hontmegyében, Szalkán születteit 1842. aug. 12 én. Atya egyszerű földmives volt, ki fűt zsege korában asztalos mesterségre adta. — Esztergomban inaszkodott s ez években mindent tanult inkább, csak a mesterséget nem. Gaardja nyáron kiküldte kecskéivel mezőre; a kis Ferencz kihajította a kecskét, megköötöte valami gyökérhez, maga pedig leh-veredett valami árnyas helyre s kivéve könyvet zsebéből olvasgatott. Már akkor érezte a műveltség szükségét s gazdája mindig valóságos ünnepeket szerzett neki, midőn kiküldte kecskével a mezőre. Egy alkalommal nagyon elmerült az ó vasába s csak akkor zörrent föl, midőn a nap már lenyugodott s az est szürkülete kezdett szíjtel terjedni a vidéken. Haza akart menni, de kecskét sehol sem találta. Megijedt s össze-vissza kereste őket. — Ezen futkosásba áthűt s ennek betegre lett késő korig halála napján. Mint 18 éves legény szabadult fel a akkor bejárta Európa civilizált fővárosait, majd hazra jövéen, itthon öccsével Jánossal számos műhelyt nyitott.

1868-ban írta a „Magyar fűk Bécsben” című népszinművelő, melyet először műkedvelők játszottak el, később azonban a nemzeti színházban is előadták. A vidéken még ma is tartja magát. Közben „Vízözön” című bibliai tárgyú, költői és humoros részletekben gazdag színi művelé szerzett tehetségének elismerést. Irigényit is és számos költeményt. Legelőnebb sikerei a népszinművelő voltak, melynek jártrendje számára több tartós hatású népszinművet írt. Így: a „Piros butyellárás”, melyet már nem dolgozhatott ki olyan gondnal, anynyi szeretettel, mint a „Sárga csikó”-t. A betegség rohamosan pusztította erejét s ez időben már annyira gyöngye volt, hogy még csak hosszabb sétákat sem volt képes tenni. — De azért dolgozott folyton s a népszinművelő alapjául lon munkássága által. Az „Utazás a föld körül”, „Utazás a holdba”, „Két menyegző”, „Strogod Mihály”, továbbá „Meluzina”, „Lumpacius”, „Botanisita doktor”, mind az ő tollából kerültek ki, részint mint egészen eredeti művek, részint mint igen sikerült átdolgozások, melyek három év óta számos élvezetes estét nyújtottak a közönségnek.

Nyolcz év előtt megönsült, nől vége Rákosi Jenő egyik nővérét, ki most özvegyi gyászban sirajta. Nem csak kiváló tehetségű író, hanem nemesszívű, kedélyes, szeretetre méltó fiatal férfi volt, kinek munka kedvét a betegség sem tudta megmérni. Mondhatni, hogy évek óta folyton küzdött a halállal, két, három év óta azonban a betegség rohamosan kezdte pusztítani erejét. A halál gondolata, mint mondják csak az utóbbi időkben háborgatta gyakrabban. Azt írta a nyit hóban öccsének: „Ugy vagyok, mint a

jól ismert, megláthassa Kiváncsi lévén minde nek, minő az ember, ha boncolják, és milyen az ember, ha gyilkos. — Részvét és szájalom azonban hibázott ezen kiváncsiak szívéből. Este felelt pedig, mikor a meghaltat a temetőbe ki kísérték, Mátvás is akkor vitték ki a fauból, egyenesen a megyeházánál levő központi börtönbe a híres három kereszt alá.

„Három kereszt alá” — így hívják a megyei székházánál levő központi börtönt azon három keresztől, mely köből kifuragva a rostélyos ajtó felett felülük és a kuszavendés kálváriaját ábrázolja.

Jól jelképe ez a börtönt lakó szerencsétleneknek, mert hiszen az Isten fia bűnösökét halt meg s a jobbaján függő lator, ki halála órájában tért meg — bűntudatát káptat a hocsánatra, és az örök bűvösségre. Ezt jelentene a három kereszt a börtön ajtó felett, s bűvistása volna inteni a gonoszokat a töredelmes bűnbánatra és javulásra, mert hiszen a földi élet csak is rövid út mulatás, s mindenkinek kötelessége gondolkodni arról a tulvilági életől, mely reá vár, s arról a bizonyos halálról, melyet el nem kerülhet, mely megelőzi a tulvilági életet. De hát nagyon kevesen gondolnak a halálra életökben, és kevesek azok, a kik bűnbánatról, és töredelmességről gondolkodnak akkor, midőn volna okok magokba szállva csendes kumulásokról gondolkodni. (Folyt. köv.)

személyes című havi megjelent. — A nagy rendkívül ajánuló tanítónő, tanító i foglalkozók számára.

SZÍNHÁZ.

febr. 8-án a második fellépéssel „Csikó” című színdarabot játszottak.

esikó

és italok helyes vá u az emberek jólétére pl e részben a legkisebb sorban az emésztő melyek elhanyagolása bajokat von maga után. Az ételanyagok a legnagy számú szerkelhetők ki. Dr. Miller-féle Bécsben megvizsgált görce egy a gyomor tevékenységét és belek minden részét, a hányást, hasmimdennemű gyomor- és gyomorkarhust megvizsgált. Egy óvval el egyéni 1 ft 50 kr. zenben valódi minőségű K. fűszerkereskedészen Balla és Gusztáv Csáthy Szabó gyógyban Kerekes Bertalan öky L. urnál Gyulán özve-Vásárhelyen Szokoskeméten Bóka Zsig-398. 9—16

erménycsarnok

és tárgyai: jelentés, k jelentése, k, 12 választmányi ó megválasztása. választmányok.

hirdetés.

vásárván 1880-dik év ezredre 3 évre árvérés f. évi mártius 8-án d. adatai, a bérlet iránti megtekinthetők előlirtóttal.

Mátrai István.

